

[Pelle Voigt]

Omkring spørgsmål som Namibia og den sovjetiske udmarch af Afghanistan er der jo langt større enighed, men jeg synes, der er grund til at pege på, at situationen i Mellemamerika og Latinamerika på mange punkter er mere fortvivlet, end den har været nogen sinde med folkeafstemningen i Chile som en lysende undtagelse af den grund, at her er det jo ikke regionale konflikter, der løses, men her er det USA, der fortsætter sin undertrykkelsespolitik og med alle midler forsøger at forhindre indblanding i det, man opfatter som sin naturlige baggård. Hvad gør Danmark i denne situation? Ja, man begynder at træffe organisatoriske foranstaltninger i Udenrigsministeriet til at nedlægge vore ambassader og lytteposter netop i et af de områder i verden, hvor der er størst behov for en europæisk stemme, størst behov for indsigt, størst behov for viden om, hvad der foregår, så vi kunne handle sammen med andre og handle selvstændigt.

Også med hensyn til, hvor velforvaret den hellige grav er efter INF-aftalen, hvor godt det går på nedrustningsområdet, synes jeg, der er grund til at komme med en advarsel. Forhandlingerne om et totalt forbud mod kemiske våben er nærmest lammet, efter at USA har erklæret, at den slags aftaler ikke kan verificeres, og efter at man har sat gang i en ny produktion af binære kemiske våben.

Vi måtte sidde her og høre – og det overraskede mig dybt – om de store, store vanskeligheder, udenrigsministeren mente der var med at udøve kontrol og verifikation af konventionelle nedrustningsaftaler. Det undrer mig endnu mere, efter at jeg i går i Hamburg i Den Nordatlantiske Forsamling hørte NATO's militærkomités formand, general Altenburg, i detaljer redegøre for, at man ganske nøje fra NATO's side vidste, hvilke konventionelle våben der fandtes på Warszawa-pagtens område, og at man ganske nøje fra Warszawa-pagtens side havde kendskab til, hvad der fandtes på vores side. Det giver en frysende fornemmelse af, at spørgsmål om kontrol og verifikation igen skal skubbes frem for at forhindre fremskridt på nedrustningsområdet, på trods af at der er sket helt afgørende åbninger på det her område, hvor Sovjetunionen har tilbudt at gå ind på meget omfattende kontrolforanstaltninger, herunder kontrol på stedet.

Forhandlingerne om reduktion af de strategiske våben med 50 pct. er kørt fast, fordi man fra vestlig side nægter at medregne luftbårne atomvåben med en rækkevidde på mellem 600 og 1.500 km. Vi ved ikke, om de kommer i gang.

USA modsætter sig ethvert forsøg på overhovedet at komme til at forhandle eller samtale om oprustningskapløbet til søs. Det er helt uden for nedrustningsforhandlingerne. Der foregår en voldsom atomoprustning på dette område, som bringer hele den øvrige nedrustningsproces i fare.

De konventionelle nedrustningsforhandlinger, CST-forhandlingerne, har jeg sagt noget om. Der er ingen, der aner, hvornår der kan vedtages et forhandlingsmandat. Før der er sket afgørende fremskridt på dette område, nægter NATO totalt at diskutere spørgsmålet om kortsækkende atomvåben og taktiske atomvåben. Man er tværtimod i gang med en ensidig omfattende modernisering af disse våben, som også fru Ritt Bjerregaard var inde på.

Hvordan handler regeringen i denne sammenhæng? Ja, når man spørger forsvarsministeren, som man må antage er en meget træt mand, også når han er til møde i de komiteer, f.eks. NATO's Atomplanlægningsgruppe, hvor disse spørgsmål drøftes, så får vi at vide, at der ikke sker noget. Vi får at vide – f.eks. i svar til mig her i Folketinget – at man ikke ved noget om, hvornår der i givet fald skal træffes beslutninger. Der er ikke på nuværende tidspunkt noget om noget som helst. Der er ikke for nærværende behov for eller ønske om specifikke beslutninger om modernisering.

Det står i skærende modstrid med, hvad Den Amerikanske Kongres har fået oplyst. Jeg kan citere, at man i det amerikanske kongresbudget for forsvaret – i det papir, der kom den 7. juli 1988 – skrev, at NATO's Atomplanlægningsgruppe for kort tid siden bekræftede sin støtte til udviklingen af nye taktiske nukleare våben som en efterfølger for Lancemissilet.

Men forsvarsministeren har ikke opdaget det. Han mener ikke, der sker noget. I High Level Group har man vedtaget, at dette spørgsmål på basis af rekommandationer fra John Galwin, SACEUR og SHAPE skal rejses og diskuteres på NATO's Atomplanlægningsgruppes møde i april 1989. Men forsvarsministeren ved det ikke, når man spørger.